

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Концертно-камерний спів

Освітня програма – **Музичне мистецтво**
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво
галузі знань 02 Культура і мистецтво
Освітня кваліфікація: магістр музичного мистецтва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Концертно-камерний спів
Викладач (-і)	Вишнеvsька С. В., Стасько Г. Є., Михайлюк Х. О., Пірус В. С., Стефанюк М. П., Велка О. П., Рось З. П., Шевченко Н. С.
Контактний телефон викладача	095 230 68 97
E-mail викладача	svitlana.vyshnevsk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	індивідуальні заняття
Обсяг дисципліни	150 год., 5 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	Не передбачено дистанційного навчання
Консультації	Згідно розкладу індивідуальних занять
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Концертно-камерний спів» є важливим компонентом циклу «Вибіркові навчальні дисципліни» в опануванні якого студент повинен: розвинути творчий потенціал можливостей свого співочого голосу та визначити/збагатити власну індивідуальну манеру; розуміти виконавське втілення академічних вокальних творів у синтезі музики, слова, пластики, емоційної акторської виразності; сформувати креативне мислення, естетичний смак, фахове усвідомлення; удосконалювати перспективу професійного зростання. Дисципліна впроваджується відповідно до вимог сучасності й змін, що відбулися у сучасному вокальному виконавстві за останні роки у світових вищих навчальних закладах, музичних театрах, філармоній-концертної специфіки і професійної підготовки здобувачів вищої освіти мистецького напрямку сольний спів. Предмет розрахований на весь період навчання за даною спеціальністю. Підготовка вокалістів спрямована на формування відповідного рівня вокальної техніки, яка б дозволила спеціалістам працювати у професійних музичних закладах філармонійно-театрального спрямування, а також, проводити навчальну роботу з різновіковими категоріями дітей та дорослих в спеціалізованих школах, студіях. Вокально-технічна підготовка передбачає: формування академічної та естрадної манери голосоутворення; розвиток повного діапазону голосу виконавців (2,5 – 3 октави) зі збереженням індивідуальних тембральних фарб голосу та однорегістровим голосоведенням (вирівнюванням регістрових переходів) з дотриманням орфоепічних норм як української, так і іноземних мов, чіткою і виразною дикцією; артистизм і сценічність втілення художнього образу та творчого задуму композитора. До переліку вокальних творів, які опрацьовуються у вокальних класах посеместрово (5-6 творів різного характеру і складності) належать: класичні твори (старовинні арії, класичні концертні арії, солоспіви, обробки народних пісень композиторів-класиків в</p>	

супроводі фортепіано); твори сучасних композиторів (пісні, романси, обробки народних пісень в супроводі ф-но /фонограми); народні та сучасні пісні в оригінальних аранжуваннях тощо. Контроль за виконанням програмових вимог здійснюється викладачами кафедри (модульні задачі, академічні концерти, заліки та іспити в концертному виконанні). Критеріями оцінювання якості набутих знань і умінь студентами служать, насамперед, чистота інтонування, темброва однорідність, технічні навички – дихання, дикційна виразність, фразування, складність репертуару та художнє відтворення образу.

3. Мета та цілі курсу

Основною метою дисципліни «Концертно-камерний спів» є подальший розвиток вокальних даних студента в синтезі з музикальністю, артистизмом, художніми та індивідуальними особливостями, удосконалення вокально-технічних навичок, підготовка професійно орієнтованого вокального виконавця, а також педагога академічного та естрадного співу, здатного вирішувати складні художньо-педагогічні завдання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- принципи усталеного співочого дихання;
- фізіологічно вільного звучання голосу на всьому діапазоні;
- основи сформованості тембру;
- точного інтонування;
- гарної дикції, чіткою і ясною артикуляції, орфоепічно правильного мовлення;
- володіння прийомами жанру (відчуття метроритму, динаміки, фразування, почуття стилю, виконавських прийомів, відповідності засобів виразності);
- засоби художнього втілення композиторського задуму;
- методичку поетапного вивчення твору.

Вміти:

- демонструвати артистичну майстерність осмислення твору, його індивідуального розуміння (трактування);
- відбору засобів художньої виразності;
- виконавської емоційності та переконливості;
- вміння зосереджувати увагу публіки; цілісність виконання твору;
- сценічної культури, артистичної свободи.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Концертно-камерний спів» у студентів мають бути сформовані такі **компетентності**:

ІК (Інтегральна компетентність) Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК 1. Здатність спілкування іноземною мовою.

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

Додатково для освітньо-професійної програми: ФК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин - 150
індивідуальні заняття	50
самостійна робота	100

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I - III	Музичне мистецтво	I – II роки навчання	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	----------------	-------------	------------------

Курс I. Модуль 1.

Камерний спів як феномен вокальної культури.

Тема1. Камерний спів як невід’ємна частка вокального мистецтва.	Індивід. заняття	1-19	10 год. інд. зан., 20 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
---	------------------	------	--------------------------------------	---------------------------------	---

Тема 2. Теоретичні, методологічні та психологічні засади концертно- камерного виконавства.	Індивід. заняття	1-19	10 год. інд. зан., 20 год. сам. роб.	Згідно системи оцінюван ня курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 3. Робота над вокальним репертуаром.	Індивід. заняття	1-19	8 год. інд. зан., 20 год. сам. роб.	Згідно системи оцінюван ня курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Сценічне виконання творів.	іспит		2 год.	Згідно системи оцінюван ня курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
<p>Курс І. Модуль 2.</p> <p>Камерно-вокальне мистецтво в аспекті взаємодії композиторського та виконавського мислення</p>					
Тема 4. Зовнішня виразність та майстерність художнього втілення внутрішніх творчих емоційних переживань.	Індивід. заняття	1-19	5 год. інд. зан., 12 год. сам. роб.	Згідно системи оцінюван ня	згідно робочої програми
Тема 5. Удосконалення виразності виконання творів концертно-	Індивід. заняття	1-19	5 год. інд. зан., 14 год. сам. роб.	Згідно системи оцінюван ня	згідно робочої програми

камерного репертуару.					
Сценічне виконання творів.	залік		2 год.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Курс II. Модуль 3. Шляхи виконавського втілення композиторської ідеї в українській камерно-вокальній музиці кінця XX – початку XXI століть.					
Тема 6. Характерні особливості української вокальної спадщини	Індивід. заняття	1-19	6 год. інд. зан., 14 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання	згідно робочої програми
Сценічне виконання творів.	іспит		2 год.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

6. Система оцінювання курсу

Навчальний семестр	Контрольний захід (семінар, контрольна робота, технічний залік, академконцерт, огляд тощо)	Теми, що виносяться на контрольний захід	Максимальний бал за контрольний захід
I	Іспит	Нескладна старовинна арія; Романс; Солоспів українського композитора; Укр. нар. пісня в обр.	50

II	Семестровий залік	Старовинна арія; Романс укр. композитора; Романс західноєвроп. композ.	50
III	Іспит	Арія укр., рос., західноєвроп. композ. XIX-XX ст.; Солоспів українського композитора; Романс західноєвроп. композ.; Укр. нар. пісня в обробці. (естрадний спів) Джазовий стандарт; Естрадний твір західноєвропейського композ.; Укр. нар. пісня в обробці; Укр. нар. пісня а capella.	50

Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p>Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами на безпосередньо на індивідуальних заняттях усіх видів.</p>
-----------------------------------	--

Періодичний та семестровий контроль (залік/іспит) проводиться з метою визначення успішності розвитку магістрів та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.

Критерії оцінювання:

«ВІДМІННО» (90 – 100 балів)

виставляється магістру, що показав: високий рівень сформованості умінь у сфері вокального виконавства, здатність до самостійної інтерпретації музичних явищ, володіння специфічними прийомами підсилення емоційного впливу на слухацьку аудиторію, високорозвиненими артистичними вміннями.

Вокальному виконавству студента притаманні: вільне володіння усіма прийомами голосоутворення, голосоведення, широка темпова, динамічна та штрихова палітра, сформовані навички роботи над музичним та текстовим матеріалом, володіння специфічними прийомами підсилення емоційного впливу на слухацьку аудиторію, високорозвиненими артистичними вміннями, а також наявність авторського підходу до реалізації вокально-виконавських завдань.

«ДОБРЕ» (70 – 89 балів)

виставляється магістру який виявляє сформовані навички вокального виконавства, однак трапляються поодинокі недоліки у виконанні вокальної музики, розкритті художньо-образного змісту пісенного репертуару.

В цілому студент демонструє високий рівень вокального виконавства, однак відсутнім є застосування елементів авторської інтерпретації музичного матеріалу. «ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється магістру який презентує достатній рівень сформованості вокально-виконавських умінь, однак має слабо сформоване художнє мислення, що відображається на якості вокального виконавства, не усвідомлює шляхів подолання вокальних труднощів, допускає неточності у презентації нотного тексту вокальних творів.

В цілому студент володіє навичками й уміннями, які дають змогу вокально виконати нотний матеріал, однак засвідчує обмеженість практичних умінь у сфері голосоутворення, дихання, динамічного прочитання нотного тексту.

«НЕЗАДОВІЛЬНО» (1 – 49 балів) виставляється магістру який здатний співати вокальні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичного матеріалу; студент виявляє часткове знання нотного матеріалу вокальних творів, презентує недостатньо сформовані вокально-виконавські уміння й навички.

Шкала оцінювання успішності

університетська		національна	шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

7. Політика курсу

Заняття дисципліни «Концертно-камерний спів» базуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Проводиться комплексна підготовка висококваліфікованих фахівців, співаків для камерно-концертної діяльності, а також викладачів сольного співу. У єдиному процесі професійного навчання, музичної освіти та естетичного виховання формується всебічно розвинена художня особистість. Основна дидактична мета: систематизація й узагальнення знань та вмінь, накопичених у класі сольного співу; формування на їх основі професійних виконавських навичок, переконань, світогляду; розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень у самостійній виконавській діяльності. Студенти повинні отримувати систематичні уроки з концертно-камерного співу та уроки-репетиції з концертмейстером, а також виконувати самостійні завдання під контролем викладача. Останнє є особливо важливим для формування в них навичок і вмінь для подальшої самостійної роботи над удосконаленням свого професійного рівня. У ході навчання студент-вокаліст академічної чи естрадної спеціалізації формується як музикант широкого спектру можливостей, глибоко розуміючий мистецтво, обізнаний з різними формами й жанрами вокальної музики, свідомий громадянської місії патріота своєї країни.

Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни. Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.

Поведінка в аудиторії: мобільні пристрої на заняття використовуються лише з дозволу викладача; під час аудиторних занять студентам дозволяється за потреби виходити з аудиторії, брати з собою та використовувати безалкогольні напої.

8. Рекомендована література

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: навчальний посібник для студентів вищих муз. навч. закладів./ Київ: Українська ідея, 2000. 68 с.
2. Антонюк В. Г. Виконавські форми сольного співу: до питання різнопрофільних співацьких особистостей / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Укр. ідея, 1999. 24 с.
3. Антонюк В. Г. Формування індивідуального виконавського стилю: культурно-антропологічний аспект / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Укр. ідея, 1999. 24 с.
4. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник. Київ:Віпол, 2007. 174 с.
5. Базиликот Б.О. Орфоепія в співі: навч.посібник для ст-тів вищих навчальних закладів. Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2001.126 с.
6. Вокальна педагогіка (сольний спів) [підручник / 2-ге вид. / з грифом МОН України «Для студентів музичних внз»] / В. Г. Антонюк. Київ: LAT & K, 2012. 192 с.
7. Гнидь Б.П. Історія вокального мистецтва. Київ: НМАУ, 1997. 320с.
8. Голос людини і вокальна робота з ним: навч.видання/ Стасько Г., Шуляр О. та ін. Ів-Франківськ, 2010. 336 с.
9. Дорошенко В. О. Сольний спів як засіб виховання студента-актора : навч.-метод. посіб. Харк. держ. ун-т мистец. ім. І.П.Котляревського. Харків : Колегіум, 2010. 152 с.
- 10.Макарова Е. В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики на заняттях з постановки голосу. Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. 2012. № 1/2. С. 143-145.
- 11.Прядко О. М. Розвиток співацького голосу : навч. посіб. Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Поділ.: Сисин О.В., 2010. 127 с.
- 12.Постановка голосу [навчальний посібник / з грифом Мінкультури і мистецтв України «Для студентів музичних внз»] / В. Г. Антонюк. Київ: Українська ідея, 2000. 68 с.
- 13.Стасько Г. Психотехніка співу у вокальній педагогіці./Ів-Франківськ, ПНУ ім. В.Стефаніка, 2011. 174 с.
- 14.Стахевич О. Г. Vel canto і акустичні теорії у німецькій вокальній школі XIX ст. Культура України. Мистецтвознаво. Харків. 2001. Вип. 8. С.125-137.
- 15.Ткаченко Т. Методи самостійної роботи з постановки голосу для студентів заочного відділення на музично-педагогічних факультетах / Молодь і ринок. 2011. № 5. С. 30-33.
- 16.Традиції української вокальної школи. Микола Кондратюк [наукове

- дослідження] / В. Г. Антонюк. Київ : Українська ідея, 1998. 148 с.
17. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект [монографія :2-ге вид.] / В. Г. Антонюк. Київ : Українська ідея, 2001. 144 с.
18. Формування індивідуального виконавського стилю: культурно-антропологічний аспект [наукове дослідження] / В. Г. Антонюк. Київ : Українська ідея, 1999. 24 с.
19. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навч.-метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1998. 159 с.

Викладач кандидат мистецтвознавства, доцент Вишневська С.В.